

ثبت بین المللی براساس موافقتنامه و پروتکل مادرید

با نگرشی برتاریخچه کنوانسیون پاریس درخصوص حمایت از مالکیت صنعتی در می یابیم که به منظورحمایت از علائم تجارتي درسطح بین المللی بموجب کنوانسیون مزبور صاحب علامت (شخص حقیقی یا حقوقی) میبایست بطور جداگانه تعدادی تقاضانامه را در ادارات کشورهای مختلف عضو به زبانهای گوناگون با پرداخت هزینه های متفاوت و صرف زمان طولانی، تودیع نماید.

به همین منظور جهت تسهیل روند ثبت بین المللی و تحصیل حقوق ناشی از آن تعدادی از کشورهای عضوکنوانسیون پاریس اتحادیه بین المللی را جهت حمایت از مالکیت صنعتی در راستای کنوانسیون مزبور تشکیل داده و درآن سیستم مادرید را بعنوان دستورالعمل ثبت بین المللی علائم تجارتي تصویب نمودند.

این سیستم شامل دو معاهده : موافقتنامه مادرید مورخ ۱۸۹۱ و پروتکل مرتبط با آن مصوب ۱۹۸۹ و همچنین آئیننامه مشترک می باشد. سیستم مادرید درحال حاضر دارای ۸۵ عضو متشکل از کشورهای و دفاتر منطقه ای میباشد.

لازم به توضیح است که درخواست ثبت بین المللی صرفاً از طریق دفاتر مالکیت صنعتی کشورهای عضو سیستم مادرید امکان پذیر بوده و منوط به ثبت در کشور مبدا می باشد.

علامت تجاری (Trademark) چیست؟

یک علامت تجاری، علامت مشخصه ای است که کالاها و یا خدمات مربوط به شخص حقیقی یا حقوقی را متمایز مینماید. منشاء آن نیز به زمانهای قدیم برمیگردد یعنی زمانی که صنعتگران و هنرمندان امضاء و یا مهر مخصوص خود را بر روی محصولات یا آثار هنری خود میگذاردند. در طول سالیان این علامتها سیر تکاملی خود را به سوی حمایت و ثبت علائم تجاری امروزی طی کرده اند. این سیستم به مصرف کنندگان کمک میکند تا کالا یا خدمات مورد نیاز خود را براساس علامت تجاری خاصی که طبیعت و یا کیفیت آن محصول و خدمت را مشخص میکند انتخاب و خریداری نمایند.

علامت تجاری چه کاری انجام می دهد؟

علامت تجاری ، مالک آن را از حمایتهای قانونی برخوردار میسازد و وی میتواند برای متمایز نمودن کالا یا خدمات خود از آن استفاده نموده و یا در ازاء دریافت وجه، شخص دیگری را مجاز به استفاده از این علامت خاص بنماید. در واقع حق استفاده انحصاری از علامت ثبت شده جهت استفاده بر روی محصولات و خدمات موردنظر و یا ارائه مجوز استفاده از آن به دیگری، صرفاً در اختیار صاحب علامت میباشد. دوره حمایت از علامت تجاری ده سال است که میتوان آن را به دفعات نامحدود با پرداخت هزینه های پیش بینی شده در مقررات، تمدید نمود. از منظر وسیعتر ، حمایت از علائم تجارتي به سبب شهرت و منافع مادی حاصله از آنها موجب تشویق صاحبان این حقوق به انجام اقدامات مبتکرانه و شجاعانه درسطح جهان میگردد ، بعلاوه ممانعت از رقابتهای غیرقانونی و ناعادلانه از قبیل جعل علامت تجاری مشابه برای محصول و یا خدمت نامرغوب و متفاوت را در بردارد. حمایت ازعلائم تجاری توسط دادگاه صورت میگیرد بطوریکه دراکثر نظامهای قضایی، دادگاهها قادرخواهند بود مانع از تخلفات انجام شده بر روی علائم تجاری شوند.

به مفهوم کلی تر علائم تجاری، از طریق به رسمیت شناختن کالا یا خدمات خاص و در برداشتن منافع مالی درسطح جهان، موجب ارتقا ابتکار عمل و کارآفرینی میگردد. حمایت از علائم تجاری موجب جلوگیری از رقابتهای غیرمنصفانه تجاری به شکل تولیدکالاهای تقلبی و استفاده از علائم مشخصه تجاری برای فروش محصولات باکیفیت پایین صورت میگردد. این نظام به افرادی که صاحب مهارت و سرمایه هستند کمک مینماید تا کالا و خدمات خود را به روشی منصفانه تولیدکرده و بفروشند که در نتیجه تجارت بین المللی را نیز تسهیل مینماید.

سیستم حمایتی از علائم تجاری این فرصت را برای کسانی که دارای مهارت و تجربه کافی هستند فراهم مینماید تا در منصفانه ترین شرایط ممکن به تولید و بازاریابی کالاها و خدمات خود پرداخته و بدین ترتیب امکان تجارت بین المللی برایشان تسهیل گردد و همچنین در مصرف کننده ایجاد اعتماد جهت تعیین حقوق ناشی از انتخاب وی مینماید.

چه نوع علائم تجاری را میتوان ثبت نمود؟

تعداد علائم قابل ثبت در سطح جهان تقریباً نامحدود هستند، و مطابق با قانون مصوب کشورها، علامت تجاری ممکن است متشکل از یک یا چند کلمه، حرف یا عدد باشد. همچنین علامت تجاری برگرفته از شکل، نماد، اشکال سه بعدی، نمادهای صوتی مانند اصوات موسیقی، رایحه و یا رنگ دارای ویژگی متمایز کننده باشد، علامت تجاری میتواند شامل کلمه، حرف و یا عدد و یا ترکیبی از آنها باشد. علاوه بر علائم تجاری که مبدأ تجاری کالاها یا خدمات را معین میکند، چند دسته دیگر از علائم نیز وجود دارند:

* علائم جمعی **COLLECTIVE MARKS** علامتهایی هستند که به یک مجموعه یا انجمن تعلق میگیرد بطوری که اعضای آن توسط این علامت خود را در سطح کیفی و یا سایر مجموعه مشخصات مورد نیاز آن مجموعه یا انجمن معرفی می نمایند. بعنوان مثال از انجمن ها و یا کانون هایی میتوان یاد کرد که به عنوان نماینده گروهی خاص از کانون سردفتران، حسابداران، مهندسين و یا معماران میباشد.

* علائم تأییدی **CERTIFICATION MARKS** علامتهایی هستند که در مقابل اجرا و رعایت یکسری استانداردهای تعریف شده به تولیدکننده و یا ارائه دهنده خدمات اعطا میگردد. این علامت میتواند به هرکسی که بتواند تأیید کند که محصول تولیدی او از طریق روشی تولید شده است که استانداردهای تعیین شده را رعایت کرده است اعطا گردد. بعنوان مثال میتوان از استاندارد کیفی **ISO 9000** که در جهان کاملاً شناخته شده و مقبول میباشد، نام برد.

علامت تجاری چگونه ثبت می شود؟

جهت درخواست ثبت بین المللی علامت تجاری در سایر کشورها، ابتداء بایستی علامت مورد نظر در کشور مبدأ به ثبت برسد. بنابراین ثبت داخلی علامت تجاری در کشور مبدأ پیش نیاز ثبت بین المللی علامت تجاری در کشورهای عضو سیستم مادرید میباشد. اقدام به درخواست ثبت بین المللی علامت تجاری صرفاً از طریق اداره مالکیت صنعتی امکان پذیر می باشد.

نخستین گام در این امر، پرکردن فرم اظهارنامه علامت تجاری نزد اداره مالکیت صنعتی می باشد که امور مربوط به ثبت علائم تجاری را به عهده دارد. این فرم درخواست باید شامل جزئیات و مشخصات علامت مورد درخواست از قبیل رنگ، فرم و سایر مشخصات علامت مزبور باشد. این فرم همچنین باید شامل لیست کالاها یا خدمات مرتبط طبق طبقه بندی بین المللی علائم تجاری باشد که علامت درخواستی، آنها را در برمیگیرد.

اطلاعات بیشتر در خصوص مدارک مورد نیاز، جهت ثبت يك علامت تجاری و نحوه پرکردن فرم اظهارنامه در پورتال قابل دسترسی میباشد.

یک علامت تجاری باید خاص و متمایز کننده باشد بطوریکه مصرف کنندگان با دیدن آن علامت محصول مورد نظر را شناخته و همچنین آن را از سایر علائم تجاری و دیگر محصولات که با آن علائم تجاری معرفی میشوند را تشخیص دهند. یک علامت تجاری نباید باعث گمراهی و یا فریب مصرف کننده گردیده و یا باعث از بین رفتن نظم عمومی یا خلاف اخلاق حسنه گردد.

حقوقی که به یک علامت تجاری اعطا میگردد الزاماً با حقوق اعطا شده به علامت تجاری دیگر یکسان نخواهد بود. این موضوع از طریق بررسی های انجام شده توسط اداره علائم تجاری ویا در نتیجه ادعای اشخاص ثالث به حقوق مشابه تعیین می گردد.

دامنه حمایت از علائم تجاری تا کجاست؟

تقریباً تمامی کشورهای جهان، علائم تجاری را ثبت و حمایت میکنند هر اداره ملی یا منطقه ای ثبت علائم تجاری، مجموعه ای از اطلاعات علامتهای تجاری ثبت شده را نگهداری میکنند که شامل اطلاعات کامل درخواستی برای تمام علائم ثبت شده، تمدید شده، جستجوها و اعتراضات توسط اشخاص ثالث، میباشد. لیکن تأثیر ثبت این علائم محدود به کشور یا قلمرو مورد نظر میشود.

به منظور اجتناب از نیاز به ثبت علامت تجاری بطور جداگانه در هریک از سازمانهای ملی یا منطقه ای ثبت علائم، سازمان جهانی مالکیت معنوی **WIPO** سیستمی را جهت ثبت بین المللی علائم تجاری ایجاد کرده است. این سیستم تحت موافقتنامه و پروتکل مادرید که ثبت بین المللی علائم را در برمیگیرند اداره میگردد. هر شخصی که بطریقی (به لحاظ ملیت، اقامت و یا استقرار بنگاه صنعتی یا تجاری) به یک کشور طرف قرارداد و به یکی یا هر دو معاهده مذکور مرتبط باشد، میتواند با ثبت یا درخواست ثبت علامت تجاری خود در اداره ثبت علائم تجاری آن کشور از مزایای ثبت بین المللی که تأثیر آن در همه یا برخی از دیگر کشورهای عضو سیستم مادریداست برخوردار گردد. در حال حاضر ۸۵ کشور جهان عضو سیستم مادرید میباشند و متقاضیان ثبت بین المللی علائم میتوانند از طریق سیستم مادرید بشرح ذیل علائم خود را در کشورهای مورد نظر خویش ثبت نمایند:

- ۱- با مراجعه به آدرس اینترنتی / **WWW.WIPO.INT MADRID SYSTEM** جهت دریافت اطلاعات مربوط به ثبت و فرم تقاضا (اظهارنامه) و محاسبه هزینه ها (**Fee Calculation**)
- ۲- یکبرگ نامه درخواست ثبت بین المللی با عنوان اداره ثبت علائم تجاری با درج اسامی کشورهای مورد نظر.
- ۳- تصویر تصدیق ثبت داخلی نیز میبایست ضمیمه درخواست شود. متقاضیان باید توجه داشته باشند درخواست ثبت (تصویر یا علامت بین المللی) آنها دقیقاً با تصدیق داخلی مطابقت داشته باشد.
- ۴- ارائه معرفی نامه بر روی سربرگ شرکت یا وکالتنامه رسمی وکیل برای (اشخاص حقوقی)، مراجعه مالک علامت یا وکیل ایشان با ارائه وکالتنامه رسمی برای (اشخاص حقیقی)
- ۵- تکمیل یکی از سه فرم مربوط **MM1, MM2, MM3** که از سایت **WIPO** گرفته میشود) با توجه به تقاضای ثبت در کشورهای عضو موافقتنامه، پروتکل یا هر دو، در سه نسخه
- ۶- پرداخت هزینه ثبت که از طریق پرکردن فرم برآورد هزینه، موجود در سایت مذکور و به فرانک سوئیس تعیین میگردد (هزینه ثبت بین المللی بعد از تسلیم اظهارنامه به اداره مالکیت صنعتی بر مبنای تعداد طبقات و کشورهای مورد تقاضا به فرانک سوئیس به حساب **WIPO** قابل پرداخت میباشد).

بطور کلی این سیستم دارای ۱۹ فرم میباشد که تقاضای ثبت و سایر درخواستهای متقاضیان مبنی بر اعمال تغییرات علائم و انتقالات و... حسب مورد از فرم های مزبور استفاده میگردد.

مزایای استفاده سیستم ثبت بین المللی علائم تجاری (سیستم مادرید)

بموجب مقررات ثبت بین المللی علائم تجاری (سیستم مادرید)، علامت با توجه به قوانین داخلی هرکشور مورد بررسی قرارمیگیرد و سپس وارد طریق بین المللی خود میشود یعنی ثبت بین المللی علائم تجاری درمرحله اول با ثبت ملی دراداره کشور مبداء صورت می گیرد و سپس بصورت اتوماتیک با تعیین کشورهای مورد نظردر سطح بین المللی انجام میشود امتیازاین سیستم اینست که متقاضی با تسلیم يك اظهارنامه بین المللی از طریق اداره مالکیت صنعتی به وایو میتواند درصورت تمایل در ۸۵ کشور عضو موافقتنامه و پروتکل مادرید یا تعدادی از آنها بسته به انتخاب خود حمایت ازعلامت تجاری خود را درخواست وکسب نماید. بنابراین مزیت استفاده از آن در ساده، ارزان و موثربودن آن میباشد یعنی تنها بوسیله يك تقاضانامه بین المللی واحد به يك زبان (فرانسه، انگلیسی یا اسپانیولی) و پرداخت يك تعرفه به فرانك سوئیس، تحصیل و تامین حمایت ازعلائم تجاری یا خدماتی درکشورهای تعیین شده در فرم درخواست میسر میگردد. همچنین درصورتیکه هرگونه تغییری درعلامت ثبت مبداء ازطرف دارنده آن صورت گیرد ازقبیل تغییرنام، آدرس، مالکیت، تمدید و غیره میتوان با تکمیل فرمهای مربوطه و پرداخت هزینه ای اندك تغییرات مزبور را در سطح بین المللی اعمال نمود. دیگر اینکه اداره مبداء نیز از انجام طبقه بندی کالاها و خدمات و انتشارعلائم درروزنامه رسمی کشورمتبوع خویش بی نیازاست. درواقع ثبت بین المللی مجموعه ای ازثبتهای ملی طبق مقررات داخلی هرکشورتعیین شده، میباشد.

خلاصه موافقتنامه و پروتکل مادرید

اولین اقدام جهت حمایت ازعلامت تجاری و برخورداری از حقوق مرتبط با آن ثبت علامت در بعد داخلی (ملی) طبق کنوانسیون پاریس میباشد. با نگرشی برتاریخچه این کنوانسیون درخصوص حمایت از مالکیت صنعتی در می یابیم که به منظورحمایت از علائم تجاری در سطح بین المللی بموجب کنوانسیون مزبور صاحب علامت (شخص حقیقی یا حقوقی) میبایست بطور جداگانه تعدادی تقاضانامه را در ادارات کشورهای مختلف عضو به زبانهای گوناگون با پرداخت هزینه های متفاوت و صرف زمان طولانی، تودیع نماید. به همین منظور جهت تسهیل روند ثبت بین المللی و تحصیل حقوق ناشی از آن تعدادی از کشورهای عضوکنوانسیون پاریس اتحادیه بین المللی را جهت حمایت از مالکیت صنعتی در راستای کنوانسیون مزبور تشکیل داده و درآن سیستم مادرید را بعنوان دستوالعمل ثبت بین المللی علائم تجاری تصویب نمودند. این سیستم شامل دو معاهده موافقتنامه مادرید مورخ ۱۸۹۱ و پروتکل مرتبط با آن مصوب ۱۹۸۹ میباشد.

این سیستم از طریق دفتر بین المللی وایو اداره میشود، هرکشورعضوکنوانسیون پاریس برای حمایت ازحقوق علائم تجاری اتباع خویش در سایرکشورها، میتواند عضو موافقتنامه، پروتکل و یا هر دو آنها گردد.

مدارك مورد نیاز جهت فرایند ثبت بین المللی علامت (تحت سیستم مادرید)

- ۱- نامه درخواست جهت ثبت بین المللی علامت خطاب به اداره ثبت علائم تجاری با درج اسامی کشورهای مورد نظر
- ۲- معرفی نامه بروی سربرگ شرکت همراه با امضاء مدیران و دارندگان حق امضاء همراه با مهرشرکت (اشخاص حقوقی) و درصورت مراجعه وکیل رسمی ارائه وکالتنامه دادگستری

۳- کپی مصدق شناسنامه و کارت ملی مدیران و دارندگان حق امضاء شرکت و روزنامه تاسیس و آخرین تغییرات شرکت (اشخاص حقوقی) و ارائه کپی مصدق شناسنامه و کارت ملی (اشخاص حقیقی) و در صورت مراجعه وکیل رسمی ارائه وکالتنامه دادگستری .
 ۴- اظهارنامه یا اصل گواهی ثبت علامت تجاری درایران جهت رؤیت و کپی آن جهت ضبط در پرونده یا ارائه کپی مصدق گواهی ثبت علامت تجاری .

۵- تکمیل فرم مخصوص لاتین پس از مشخص شدن کشورهای موردنظر متقاضی
 ۶- برگه محاسبه هزینه ها همراه با مهر و امضاء متقاضی (**Calculation Fee**)
 ۷- رسید مربوط به پرداخت هزینه بررسی اظهارنامه ثبت بین المللی (پس از دریافت معرفی نامه از اداره جهت مراجعه به بانک ملی - شعبه عباس آباد)

*ضمناً به کلیه متقاضیان محترم ثبت بین المللی توصیه میگردد از واریز هزینه های ثبت بین المللی مربوطه قبل از تکمیل و تأیید فرم مربوطه توسط اداره ثبت علائم تجاری جدا" خودداری فرمایند.

توجه : برای دسترسی به فرم مخصوص لاتین و برگه پرداخت هزینه ها به سایت اینترنتی به شرح ذیل مراجعه فرمائید :

<http://www.wipo.int/madrid/en/fees/calculator.jsp>

اسامی کشورهای عضو سیستم ثبت بین المللی مادرید :

۱. آنتیگوا و باربادو	۱۹. جمهوری چک	۲۷. ایران	۵۵. ماداگاسکار	۷۳. سان مارینو
۲. آلبانی	۲۰. آلمان	۲۸. ایسلند	۵۶. مقدونیه	۷۴. سان توم و پرنسپ
۳. ارمنستان	۲۱. دانمارک	۲۹. ایتالیا	۵۷. مغولستان	۷۵. سوریه
۴. بن ایر	۲۲. الجزیره	۴۰. ژاپن	۵۸. موزامبیک	۷۶. سوازیلند
۵. اتریش	۲۳. استونی	۴۱. کنیا	۵۹. نامیبیا	۷۷. تاجیکستان
۶. استرالیا	۲۴. مصر	۴۲. قرقیزستان	۶۰. نروژ	۷۸. ترکمنستان
۷. آذربایجان	۲۵. اتحادیه اروپا	۴۳. کره جنوبی	۶۱. عمان	۷۹. ترکیه
۸. بوسنی و هرزگوین	۲۶. اسپانیا	۴۴. کره شمالی	۶۲. لهستان	۸۰. اوکراین
۹. بلغارستان	۲۷. فنلاند	۴۵. قزاقستان	۶۳. پرتغال	۸۱. آمریکا
۱۰. بحرین	۲۸. فرانسه	۴۶. لیختن اشتاین	۶۴. رومانی	۸۲. اوزبکستان
۱۱. بونان	۲۹. انگلستان	۴۷. لیبریا	۶۵. صربستان	۸۳. ویتنام
۱۲. بوتسوان	۳۰. گرجستان	۴۸. لسوتو	۶۶. روسیه	۸۴. زامبیا
۱۳. بنلوکس	۳۱. غنا	۴۹. لیتونی	۶۷. سودان	۸۵. کوراکائو
۱۴. بلاروس	۳۲. یونان	۵۰. لتونی	۶۸. سوئد	۸۶. سینت مارتن
۱۵. سوئیس	۳۳. کرواسی	۵۱. موروکو	۶۹. سنگاپور	
۱۶. چین	۳۴. مجارستان	۵۲. موناکو	۷۰. اسلوانی	
۱۷. کوبا	۳۵. ایرلند	۵۳. مولداوی	۷۱. اسلواکی	
۱۸. قبرس	۳۶. ---	۵۴. مونتنگرو	۷۲. سیرالئون	

نقل از: وبسایت اداره مالکیت صنعتی:

<http://iripo.ssaa.ir/Default.aspx?tabid=3734>

پایان